Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА
І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 103 (7664) | Серада, 7 чэрвеня 1944 г. | Цана 20 к.

Войскі саюзнікаў высадзіліся на ўзбярэжжы Паўночнай Францыі.

„Ніякая сіла ў свеце не зможа перашкодзіць нам знішчаць германскія арміі на сушы, іх падводкыя лодкі на моры і разбураць іх ваенныя заводы з паветра.

Наша наступленне будзе бязлітасным і нарастаючым“.

(З Дэкларацыі Тэгеранскай Канферэнцыі кіраўнікоў Трох Саюзных Дзяржаў — Рузвельта, Сталіна, Чэрчыля).

Больш высокаякаснага торфу!

У вызваленых раёнах нашай рэспубліці пачаўся сезон здабычы торфу.

За час свайго панавання і адступлення пад ударамі Чырвонай Арміі нямецка-фашысцкія захопнікі дашчэнту разбурылі торфапрадпрыемствы, знішчылі заводскія пасёлкі, дамы рабочых.

З пачуццём святой нянавісці і помсты да нямецкіх акупантаў, з пачуццём бязмежнай любві да сваёй Совецкай Радзімы, партыі большэвікоў, узяўся беларускі народ за аднаўленне народнай гаспадаркі. Для заводаў, фабрык, электрастанцый, якія ўзнімаюцца з руін і попелішчаў, патрэбна паліва. Яно ёсць на месцы. Задача торфапрамысловасці Беларусі —даць гэта паліва ў дастатковай колькасці.

Многія адноўленыя за кароткі час торфапрадпрыемствы пачалі своечасова сезон і, нягледзячы на цяжкасці ваеннага часу, здолелі з першых-жа дзён укласціся ў вытворчы графік. Так, торфзавод «Давыдаўка» (дырэктар тав. Малышаў) у выніку добра арганізаванай працы датэрмінова выканаў майскі план здабычы торфу. Запяваламі стаханаўскай працы з'яўляюцца тут комсамольска-маладзёжныя брыгады Пелагеі Юрчанкі і Анны Малавай, якія сістэматычна выконваюць нормы на 160—180 процантаў.

Да ліку перадавых прадпрыемстваў можна аднесці торфзавод «Светлы калодзеж», калектыў якога таксама паспяхова распачаў здабычу торфу.

Але не ўсе работнікі тарфяной прамысловасці зразумелі важнасць і ваенна-гаспадарчае значэнне дзяржаўнага задання здабычы торфу ў 1944 годзе. Інакш нельга тлумачыць той прарыў, які стварыўся на некаторых торфапрадпрыемствах. Ужо многа тон торфу недадана дзяржаве.

На асобных торфапрадпрыемствах з самага пачатку сезона не надалі сур'ёзнай увагі сушцы. Між тым кожнаму зразумела, што здабыты торф—гэта яшчэ не паліва. Яго трэба высушыць, убраць. Некаторыя гаспадарнікі прабуюць спасылацца на дрэнныя метэаралагічныя ўмовы. Не на неба трэба глядзець, а выкарыстоўваць кожную сонечную хвіліну, сонечны дзень, арганізоўваць выбарачную ўборку. Сушцы торфу—самую сур'ёзную, паўсядзённую ўвагу!

Да гэтага часу Палескі, Гомельскі і Магілёўскі аблвыканкомы не выканалі плана мабілізацыі рабочай сілы. Гэта зрывае работу торфапрадпрыемстваў. Чэрвень—самы лепшы месяц сезона. Нельга траціць ніводнага дня! Трэба прыняць усе меры, каб неадкладна на торфараспрацоўкі прыбыло новае рабочае папаўненне. Гэта—баявая задача партыйных і совецкіх арганізацый Гомельскай, Палескай і Магілеўскай абласцей. Трэба, каб работа торфапрадпрыемстваў стаяла ў цэнтры ўвагі сакратара райкома, старшыні райвыканкома. На торфараспрацоўках працуюць сезоннікі. Неабходна як след арганізаваць сярод іх палітычна-масавую работу, стварыць ім адпаведныя бытавыя ўмовы.

На торфзаводах знайшла гарачы водгук адозва калектыва шатурскіх торфараспрацовак. Рабочыя і работніцы адказваюць на заклік сваіх таварышоў узмоцненай працай, павышанай выпрацоўкай. Натхнёныя гістарычным загадам таварыша Сталіна, горача жадаючы хутчэй убачыць сваю родную Беларусь цалкам вызваленай і адроджанай, рабочыя-перадавікі бяруць на сябе новыя соцыялістычныя абавязацельствы.

Неабходна шырэй разгарнуць соцыялістычнае спаборніцтва паміж рабочымі торфараспрацовак, уцягнуць у рады ўдзельнікаў спаборніцтва новых рабочых, дапамагчы ім за кароткі тэрмін авалодаць стаханаўскімі метадамі працы.

Перад арміяй рабочых торфараспрацовак Беларусі стаіць вялікая баявая задача — выканаць і перавыканаць план 1944 года, даць больш высокаякаснага паліва аднаўляемым прадпрыемствам і электрастанцыям. Вырашыўшы гэту задачу, работнікі тарфяной прамысловасці зробяць вялікі ўклад у нашу перамогу над нямецка-фашысцкімі захопнікамі.

Указ

ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

АБ НАЗНАЧЭННІ тав. ЗЭЙДЗІНАВА Г. Б. СТАРШЫНЁЙ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПЛАНАВАЙ КАМІСІІ І НАМЕСНІКАМ СТАРШЫНІ СОЎНАРКОМА БЕЛАРУСКАЙ ССР

Назначыць тав. **Зэйдзінава** Грыгорыя Барысавіча Старшынёй Дзяржаўнай Планавай Камісіі і Намеснікам Старшыні Соўнаркома Беларускай ССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР
Н. НАТАЛЕВІЧ.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР
Л. ПАПКОЎ.

6 чэрвеня 1944 года.
Гор. Гомель.

Ад Совецкага Інформбюро

З АПЕРАТЫЎНАЙ ЗВОДКІ ЗА 6 ЧЭРВЕНЯ

На працягу 6 чэрвеня ў раёне на паўночны захад і на поўнач ад горада ЯССЫ нашы войскі паспяхова адбілі ўсе атакі пяхоты і танкаў праціўніка. За 5 чэрвеня ў гэтым раёне падбіта і знішчана 49 нямецкіх танкаў і збіты 42 самалёты.

На другіх участках фронта — без змен.

За 5 чэрвеня на ўсіх франтах у паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 48 самалётаў праціўніка.

* * *

МАСІРАВАНЫ НАЛЁТ НАШАЙ АВІЯЦЫІ НА ЧЫГУНАЧНЫ ВУЗЕЛ І ВАЕННЫЯ АБ'ЕКТЫ ГОРАДА ЯССЫ

У ноч на 6 чэрвеня наша авіяцыя дальняга дзеяння зрабіла масіраваны налёт на чыгуначны вузел і ваенныя аб'екты горада Яссы (Румынія). У выніку бамбардыроўкі ўзнікла да 90 ачагоў пажараў. Гарэлі чыгуначныя саставы, станцыйныя будынкі і ваенныя склады праціўніка. Пажары суправаджаліся моцнымі выбухамі. Кулямётна-гарматным агнём абстраляна і падпалена некалькі эшалонаў на бліжэйшых да горада Яссы чыгуначных станцыях. Полымя пажараў нашы лётчыкі наглядалі пры адыходзе ад цэляў з адлегласці больш 100 кілометраў.

Усе нашы самалёты вярнуліся на свае базы.

* * *

На паўночны захад і на поўнач ад горада Яссы нашы войскі працягвалі весці баі з праціўнікам. Немцы, якія панеслі за апошнія дні вялікія страты, сёння ўвялі ў бой параўнаўча меншыя сілы танкаў і пяхоты. Совецкія часці паспяхова адбілі ўсе атакі гітлераўцаў. Жорсткі бой адбыўся толькі на ўчастку, які абараняе Н-скае злучэнне. На працягу дня немцы ў гэтым раёне двойчы пераходзілі ў атаку, але не дабіліся ніякіх вынікаў. Перад нашымі пазіцыямі засталося некалькі падбітых нямецкіх танкаў і бронетранспарцёраў і да 300 варожых трупаў.

* * *

На паўночны захад ад горада Цірáспаль 37 снайпераў Н-скай часці за апошнія пяць дзён знішчылі 158 немцаў. Снайпер тав. Нікулін забіў 13 нямецкіх салдат, снайпер тав. Лапін — 8, снайпер тав. Рабушэнка — 7, снайпер тав. Кліменцеў знішчыў 5 немцаў.

* * *

На паўночны захад ад горада Віцебск разведчы атрад пад камандаваннем капітана Герасіменка раніцою ўварваўся ў размяшчэнне праціўніка. Совецкія байцы ўзарвалі тры зямлянкі, знішчылі 20 гітлераўцаў і, захапіўшы 6 палонных, вярнуліся ў сваю часць.

* * *

35 нямецкіх самалётаў учора спрабавалі зрабіць налёт на адзін з нашых ваенных аб'ектаў у Фінскім заліве. Самалёты праціўніка былі сустрэты знішчальнікамі часці падпалкоўніка Карашкова. У жорсткіх паветраных баях лётчыкі-балтыйцы збілі 20 нямецкіх самалётаў. Ні адзін варожы самалёт не быў дапушчаны да цэлі. У паветраных баях асабліва вызначыліся лётчыкі: старшы лейтэнант Чарненка, старшы лейтэнант Камышнікаў, лейтэнант Жучкоў і лейтэнант Шастапалаў.

* * *

Партызаны атрада, які дзейнічае ў Мінскай вобласці, даведаліся, што ў адным населеным пункце немцы рабуюць мірных жыхараў. Совецкія патрыёты зрабілі засаду і напалі на гітлераўцаў, якія вярталіся з разбойніцкага набегу. Партызаны забілі 69 нямецкіх салдат і афіцэраў і захапілі ў палон двух унтэр-афіцэраў. Маёмасць, нагробленая гітлераўцамі ў совецкіх грамадзян, вернута насельніцтву. Партызаны атрада імені Шчорса пусцілі пад адкос воінскі эшалон праціўніка. Разбіты паравоз і 10 вагонаў. Забіта і паранена да 200 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Паведамленне штаба Вярхоўнага Камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў

ЛОНДАН, 6 чэрвеня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, штаб Вярхоўнага Камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў апублікаваў камюніке № 1.

У камюніке гаворыцца, што пад камандаваннем генерала Эйзенхаўэра ваенна-марскія сілы саюзнікаў пры падтрымцы вялікіх ваенна-паветраных сіл сёння раніцой пачалі высадку саюзных армій на паўночным узбярэжжы Францыі.

ПРЭЗІДЭНТ РУЗВЕЛЬТ АБ АПЕРАЦЫЯХ У ПАЎНОЧНАЙ ФРАНЦЫІ

ЛОНДАН, 6 чэрвеня. (ТАСС). Па паведамленню вашынгтонскага карэспандэнта агенцтва Рэйтэр, прэзідэнт Рузвельт заявіў сёння вечарам на прэс-канферэнцыі, што аперацыі ва Францыі адбываюцца «згодна плана». Амерыканскія марскія страты складаюць усяго два мінаносцы і адзін дэсантны карабль.

Заява генерала Б. Барос і генерала Д. Дзін

Вярхоўны галоўнакамандуючы экспедыцыйнымі войскамі саюзнікаў у Заходняй Еўропе толькі-што паведаміў нам па тэлеграфу, што брытанскія, амерыканскія і канадскія войскі сёння раніцою высадзіліся ва Францыі і што ў Еўропе адкрываецца другі фронт.

З пачуццём глыбокага хвалявання мы, главы брытанскай і амерыканскай ваенных місій, вітаем надыход гэтага моманту, калі мы можам сказаць, што нашы галоўныя сілы далучыліся да Чырвонай Арміі на шляху да канчатковай перамогі.

Грозны малюнак прадстаў зараз перад праціўнікам. Аперацыі, якія сёння пачаліся, будуць ажыццяўляцца пры падтрымцы ваенных дзеянняў у Італіі, якія паспяхова развіваюцца. На мінулым тыдні наша авіяцыя ўстанавіла эфектыўнае ўзаемадзеянне з авіяцыяй Чырвонай Арміі і сумесна з ёю будзе наносіць з усіх бакоў удары праціўніку з паветра, а яго морскія шляхі будуць па-ранейшаму блакіраваны нашым аб'яднаным флотам.

Магчыма, што перамога дастанецца не хутка. Люты вораг прыкладзе ўсе намаганні ў спробе адбіць сумесныя ўдары, якія наносяцца яму з **захаду, поўдня** і **ўсходу**, але, змагаючыся ва ўзаемадзеянні з гераічнымі войскамі саюзнай Чырвонай Арміі, байцы Злучаных Штатаў і Брытанскага Супрацоўніцтва Народаў перамогуць усе перашкоды на шляху да дасягнення перамогі і міру, да якога яны ўсе так упорна і ўжо так даўно імкнуцца.

БРОКАС БАРОС,
генерал-лейтэнант,
Глава Брытанскай ваеннай місіі ў СССР.

ДЖОН Р. ДЗІН,
генерал-маёр арміі ЗША,
Глава ваеннай місіі ЗША ў СССР.

Трактарная брыгада ў барацьбе за першынство

Яшчэ ў пачатку зімы ў Удмурцкай АССР пачаўся шырокі рух па аказанню брацкай дапамогі вызваленым ад нямецкіх акупантаў раёнам Совецкай Беларусі. У Балезінскай МТС лепшыя трактарысты рыхтавалі брацкаму беларускаму народу трактары, плугі і іншы прычэпны інвентар. З асаблівай стараннасцю рыхтавала я свае трактары, калі даведаўся аб тым, што еду ў Беларусь брыгадзірам трактарнай брыгады. Пачуццё адказнасці натхняла мяне.

Разам са мной у маёй брыгадзе працавалі трактарысткі Ніна Волкава, Пелагея Волкава і Ліда Карэпонава.

Перад тым, як выехаць у далёкі шлях, мы яшчэ раз праверылі свае трактары, агледзелі кожную частку, кожную дэталь. Вясной прыехалі ў Беларусь, у Касцюковіцкую МТС. Тут у нашу брыгаду ўліліся толькі-што скончыўшыя трохмесячныя курсы трактарыстаў дзяўчаты Алёна Бурдзілава і Валянціна Рошчына.

Перад выхадам у поле мы пабывалі ў калгасах, у якіх прадстаяла працаваць, праверылі і агледзелі ўчасткі. За брыгадай былі замацаваны трактары.

Тады-ж брыгада выклікала на социялістычнае спаборніцтва трактарную брыгаду тав. Скірмантава. Мы абавязаліся перавыканаць устаноўлены план веснавога ворыва, набольш зэканоміць гаручага і ў поўнай спраўнасці захоўваць трактары.

Напярэдадні 1 мая трактарысты вышлі ў поле. З першага-ж дня арганізавалі двухзменную работу. Трактарысткі выходзілі на работу з 4-х гадзін раніцы і працавалі да 12 гадзін ночы ў дзве змены.

— Ні адной мінуты прастою! —такі дэвіз брыгады.

Калі на поле калгасніцы прыносілі абед, спачатку абедала адна з трактарыстак, затым яна замяняла падругу, і трактар не спыняўся ні на мінуту. У першы дзень работы трактарысткі далі на кожны трактар 7,5 гектара.

Яшчэ вышэй узнялася прадукцыйнасць працы пасля таго, як у брыгадзе мы прачыталі першамайскі загад любімага правадыра таварыша Сталіна. Кожная трактарыстка яшчэ раз адчула, што ад яе асабістай працы залежыць поспех агульнай справы па разгрому нямецкіх акупантаў. Трактарысткі пачалі працаваць яшчэ лепш і давалі выпрацоўку на трактар да 8,9 гектара. З кожным днём брыгада набірала тэмпы.

Трактарная брыгада тав. Скірмантава таксама не хацела адставаць. Разгарэлася барацьба за першынство. За першую пяцідзёнку наша брыгада выканала план палявых работ на 32 проценты, брыгада Скірмантава — на 15 процантаў. Скірмантаў схамянуўся. Днём і ноччу не ішоў ён з поля, як кажуць, спаў у баразне. Да канца другой пяцідзёнкі брыгада Скірмантава абагнала нас і дала 43,3 проценты выканання плана—на 3,3 проценты больш за нас. Мы засталіся на другім месцы па МТС. Але ў далейшым мы зноў вярнулі першынство.

На 29 мая наша трактарная брыгада ўзарала ў пераводзе на мяккае ворыва 326 гектараў, замест 180 гектараў па плану веснавога ворыва, і зэканоміла каля двух тон гаручага, або ў сярэднім 5 кілаграмаў на кожны гектар.

Апрацаваная намі глеба прынята калгасамі па актах па «выдатна» і «добра». За добрыя паказчыкі работы раённая камісія па социялістычнаму спаборніцтву занесла брыгаду і трактарыстаў на раённую Дошку гонару.

Выканаўшы план веснавога ворыва ў калгасах сваёй зоны, наша трактарная брыгада пераключылася на дапамогу адстаючым калгасам зоны Забычанскай МТС. Тут трактарысткі ўзаралі больш 96 гектараў пад пасеў бульбы і грэчкі.

Зараз брыгада рыхтуецца да ворыва папараў.

Іван ВОЛКАЎ,
брыгадзір 8-й трактарнай брыгады Касцюковіцкай МТС.

На рэках і вазёрах Палесся

МОЗЫР. (Наш кар.). Да вайны палескія рэчкі, вадаёмы і пруды давалі сотні пудоў рыбы. Дзесяткі калгасных рыбалоўных арцелей выкарыстоўвалі дары прыроды, павялічвалі прыбыткі калгасаў.

Нямецкія акупанты моцна нашкодзілі і рыбнай гаспадарцы.

Зараз у вызваленых раёнах аднаўляецца рыбацтва. Ужо арганізавана больш 12 рыбалоўных калгасных брыгад, якімі эксплаатуецца да 400 гектараў вазёр і 200 кілометраў рыбнай трасы па рэках Прыпяці і Дняпру.

Рыбалоўныя брыгады з дня ў дзень павялічваюць лоў рыбы. Яны вылавілі ўжо звыш 108 цэнтнераў рыбы, з іх 86 цэнтнераў перадана ў фонд харчавання Чырвонай Арміі. Асабліва вызначыліся калгасныя рыбаловы Нараўлянскага раёна. Яны далі звыш 70 цэнтнераў рыбы. Апрача існуючых рыбалоўных брыгад тут арганізуюцца новыя.

Брыгада калгаснага рыбалова Власа Фешчэнка (калгас «Чырвоны ўсход») складаецца з 5 чалавек. Яна абавязалася вылавіць у гэтым годзе 60 цэнтнераў рыбы і выклікала на спаборніцтва рыбалоўную брыгаду Нікіты Юдзенка з калгаса «Новае жыццё». Спаборнічаюць таксама брыгады рыбаловаў у сельгасарцелях імені Леніна і імені Кірава.

ДОБРАБЫТ РАЁННАГА ЦЭНТРА

КАСЦЮКОВІЧЫ. (Наш спец. кар.). Комунальны аддзел гарадскога совета праводзіць вялікую работу па добрабыту раённага цэнтра. У маі на вуліцах горада пасаджана 1.900 дэкаратыўных дрэў. Агароджаны сквер. Упрыгожаны дзве брацкія магілы совецкіх людзей, загінуўшых ад нямецкіх акупантаў. Ачышчаны і прыведзены ў культурны стан калодзежы. Аднаўлены 4 комунальныя дамы і гасцініца. Працуюць пякарня, сталовая і цырульня. Заканчваецца аднаўленне грамадскай лазні.

У другім квартале на паляпшанне добрабыту горада будзе выдаткавана больш 100.000 руб.

Дзеючая Армія

(1-ы Беларускі фронт)

У Н-скай часці служаць бацька і сын Бабоўнікавы. Нядаўна яны, вышаўшы ў разведку, захапілі ў палон двух гітлераўцаў. Каманданне ўзнагародзіла Бабоўнікавых ордэнам Славы III ступені.

НА ЗДЫМКУ: комуніст, гвардыі старшы сержант Е. П. Бабоўнікаў і яго сын комсамолец гвардыі радавы Аляксей Бабоўнікаў.

(Фотахроніка ТАСС).

Сустрэча аднавяскоўцаў з Героем Совецкага Саюза тав. І. К. Валаваценка

МСЦІСЛАЎЛЬ, 5 чэрвеня. (БЕЛТА). У калгас «Перамога комунараў», Мазалеўскага сельсовета, у кароткатэрміновы адпачынак прыехаў Герой Совецкага Саюза гвардыі капітан Іван Кірылавіч Валаваценка. Увечары для сустрэчы з героем сабралася ўсё насельніцтва вёскі. Тав. Валаваценка расказаў землякам аб сваім баявым жыцці, аб падзеях на франтах Айчыннай вайны.

Адважны танкіст пачаў свой баявы шлях лейтэнантам. На сваім танку ён граміў немцаў пад Масквой, Ленінградам, удзельнічаў у сталінградскай эпапеі. Яго экіпаж быў і пад Орлом, Белгарадам. У баях за вызваленне Кіева яго танк, разам з другімі, адразае шляхі адступлення для немцаў. У гэтым баю ён са сваім экіпажам знішчыў два нямецкія танкі, чатыры аўтамашыны, некалькі дзесяткаў гітлераўскіх салдат, узяў у палон 10 нямецкіх афіцэраў. Неўзабаве яго экіпаж атрымлівае заданне ўдзельнічаць у засадзе на шасе Кіеў—Белая Царкаў. Тут ён уступае ў няроўны бой з праціўнікам. Не гледзячы на гэта, совецкія патрыёты знішчаюць чатыры нямецкія танкі, сем самаходных гармат, да трохсот гітлераўскіх салдат і афіцэраў. Тав. Валаваценка ў гэтым баю біўся з ворагам на падбітым танку, будучы цяжка параненым.

Урад СССР прысвоіў тав. Валаваценка званне Героя Совецкага Саюза з уручэннем ордэна Леніна і медалі «Залатая звязда» Апрача таго, грудзі героя ўпрыгожвае ордэн Айчыннай вайны 1-й ступені.

Вітаючы героя, калгаснікі ў сваіх выступленнях запэўнілі, што яны будуць працаваць у калгасе з такім гераізмам, з якім совецкія байцы змагаюцца на фронце, каб даць краіне і фронту як мага больш харчавання.

Камандзір батарэі

Лейтэнант Андрэй Якаўлевіч Варанчук у час фарсіравання Дняпра камандаваў батарэяй. Ён атрымаў загад камандавання падтрымліваць агнём сваіх гармат наступаючую пяхоту. Камандзір старанна падрыхтаваў даныя для стральбы, засек агнявыя кропкі праціўніка.

Артагонь совецкіх батарэй быў магутны і сакрушальны. Усё навокал гуло і грымела. Ноч свяцілася тысячамі вогненных успышак. Быццам не асобныя гарматы стралялі, а сама зямля дыхала агнём і сталлю.

Варанчук знаходзіўся ў сектары размяшчэння батарэі, наглядаючы за дакладнасцю работы гармат. Праз некаторы час з назіральнага пункта далажылі: знішчана 5 агнявых кропак праціўніка. А вогненны шквал бушаваў, узламваў пярэдні край варожай абароны. Адчувалася, як слабела супраціўленне праціўніка.

Досвіткам пайшла ў наступленне пяхота. Шырокаводны, быстры Днепр утрымліваў на сваіх магутных хвалях тысячы наспех збудаваных плытоў. Радасна сустрэў Днепр прыход сваіх сыноў.

Байцы імкнуліся вялізным патокам хутчэй перасекчы водны шлях.

Прышоў загад перапраўляцца праз раку батарэі Варанчука. Гэта была самая складаная задача для воінаў.

— На руках перанясем, таварышы, — крыкнуў камандзір, і першым учапіўся за перадок.

— Успомніце, як пад Сталінградам трыццаць кілометраў цягнулі, а немцу ўсыпалі,—падбадзёрваў чырвонаармейцаў дужы уралец Саракалетаў, старшына батарэі.

І пацягнулі. Намагаліся, колькі было сілы. На тым беразе ўжо разгарэўся жорсткі бой. Трэба было спяшацца, каб падтрымаць наступленне, прыкрыць агнём сваіх баявых сяброў-пехацінцаў. Немцы не спынялі абстрэлу ракі. Снарады ірваліся побач, перашкаджаючы пераправе.

— Вось і правы бераг!—сказаў Варанчук. Байцы ўжо скакалі з плытоў на зямлю правага Прыдняпроўя.

— Толькі-б зачапіцца за гэту зямлю! Зразумела, арлы?—напамінаў камандзір.

— Зразумела, таварыш камандзір.

Байцы ірваліся ў бой. Не дарма прайшлі яны з баямі ад Сталінграда да Дняпра.

Батарэя Варанчука прасоўвалася ў напрамку бліжэйшай вёскі, справа і злева якой ішлі баі. Камандзір загадаў адкрыць агонь па немцах. Артагонь прадаўжаўся пяць хвілін. Потым наступіла каманда спыніць агонь і прадаўжаць наступленне. Аглушаныя моцным агнём батарэі, немцы не аказалі сур'ёзнага супраціўлення. Артылерысты занялі вёску і замацаваліся на новым рубяжы.

Лейтэнант Варанчук прыняў рашэнне эканоміць боепрыпасы, бо батарэя значна вырвалася наперад.

Даведаўшыся, што вёску занялі невялікія сілы, немцы прадпрынялі контратаку. Варанчук быў спакойны і сканцэнтраваны, як заўсёды. Па батарэі разнеслася яго каманда:

— Батарэя, асколачных пяць снарадаў... Агонь!

Немцы адхлынулі, замарудзілі наступ, многія з іх былі скошаны асколкамі снарадаў.

Перадышка прадаўжалася нядоўга. Немцы пайшлі ў контратаку сілай да роты. Гітлераўцы крычалі, свісталі, лаяліся.

— Батарэя, асколачнымі два снарады, агонь!

Немцы прадаўжалі лезці. Яны былі ўжо ў 100 метрах. Яны перапаўзалі ад аднаго ўкрыцця да другога.

— Батарэя! — пачуўся роўны голас камандзіра. —Адкрыць ружэйны агонь!

Байцы залеглі ў траншэях і акопах, змяніўшы гарматы на звычайную рускую трохлінейку.

Снарады яшчэ былі. Толькі Варанчук захоўваў іх на выпадак танкавай атакі.

Чатыры разы хадзілі ашалелыя ворагі ў контратаку і заўсёды адкатваліся назад. Вёска была непрыступнай. Да роты нямецкіх галаварэзаў палягла на месцы бою.

Калі на змену батарэі прыбылі новыя сілы, Варанчук хадзіў каля сваіх гармат. Здаючы ўчастак камандзіру стралковай роты, Варанчук сказаў:

— Іх б'еш, а яны пруць, як на ражон. Ну, але мы ім...

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР слаўнаму сыну Беларусі лейтэнанту Андрэю Якаўлевічу Варанчуку прысвоена званне Героя Совецкага Саюза.

Алесь АСТАПЕНКА.

Нарыхтоўка і вывазка лесу

Калі поспехі не замацаваны...

МОЗЫР. (Наш кар.). У першым квартале гэтага года леспрамгасы і партыйна-совецкія арганізацыі Палесся па-большэвіцку арганізавалі выкананне плана нарыхтоўкі і вывазкі лесу. Тысячы лесарубаў і возчыкаў спаборнічалі за тое, каб даць больш лесу — будаўнічага матэрыялу краіне і фронту. Гэта ўпорная стаханаўская праца не прапала дарэмна. Заданне першага квартала 1944 года вобласць выканала на 121,6 процанта. Першае месца заняў Калінкавіцкі леспрамгас, які выканаў план па нарыхтоўцы лесу на 180 процантаў, а па вывазцы — на 150. Хойніцкі леспрамгас датэрмінова выканаў свой план на 136 процантаў.

Але гэта было ў першым квартале. У другім квартале леспрамгасы вобласці атрымалі новае заданне па нарыхтоўцы і вывазцы лесу. Здавалася-б, што яны разам з партыйнымі і совецкімі арганізацыямі, маючы ўжо дастатковы вопыт работы, замацуюць свой поспех, не здадуць пяршынства. Аднак, атрымалася не так. Прайшло ўжо больш двух месяцаў, а квартальны план нарыхтоўкі лесу па вобласці выканан толькі на 18,6 процанта, вывезена да месца пагрузкі яшчэ менш — усяго толькі 2 процанты плана.

У Брагінскім раёне ў асноўным ужо закончана сяўба, многа людзей маглі быць скарыстаны на нарыхтоўцы і вывазцы лесу. Патрэбна толькі руплівасць, ініцыятыва кіраўнікоў, а яе якраз і няма.

Ніхто не знімаў адказнасці з раённых партыйных і совецкіх арганізацый за выкананне плана нарыхтоўкі і вывазкі лесу. У Мозырскім і Васілевіцкім райкомах партыі, як бачна, аб гэтай адказнасці забылі. Тут не ўзнялі людзей на выкананне дзяржаўнага задання, не арганізавалі штодзённага кантролю за выкананнем плана, дапусцілі ганебны прарыў у рэалізацыі плана другога квартала.

Трэба сур'ёзна папракнуць і самыя леспрамгасы, бо многія з іх не скарыстоўваюць вылучаны ім транспарт, не праяўляюць дастатковага клопату ў сваёй паўсядзённай рабоце. На вываз лесу былі нядаўна паданы 25 вагонаў. Але ў сувязі з тым, што тав. Орлоўскі, кіраўнік ляснога трэста, не паслаў грузчыкаў, вагоны вярнуліся на станцыю, не былі скарыстаны. Дрэнна скарыстоўвае сваіх сталых рабочых Бабіцкі леспрамгас (дырэктар тав. Шульга). Ён цалкам спадзяецца на сезонных рабочых.

Час не чакае. Да канца другога квартала засталося мала часу. Фронт і краіна патрабуюць лесу. Патрэбна прыняць усе захады да выканання плана другога квартала па нарыхтоўцы і вывазцы лесу. Для гэтага леспрамгасы Палесся маюць усе магчымасці.

С. ШАРАМЕТ.

Падзяка шэфам

Калектыў рабочых і служачых Нова-Беліцкага мясакамбіната шэфствуе над Н-скім шпіталем. Рабочыя і работніцы пасылаюць раненым чырвонаармейцам прадукты і іншыя падарункі, пішуць пісьмы, у якіх расказваюць аб сваіх поспехах па аднаўленню прадпрыемства.

Нядаўна камандаванне, партыйная арганізацыя і раненыя байцы і афіцэры шпіталя прыслалі калектыву рабочых і служачых мясакамбіната пісьмо, у якім выказваюць падзяку за клопаты аб іх.

«Мы глыбока верым,—пішуць яны ў сваім пісьме,—што доблесная Чырвоная Армія, пры падтрымцы ўсяго совецкага тыла, пад кіраўніцтвам правадыра таварыша Сталіна канчаткова разгроміць нямецкіх захопнікаў.

Жадаем вашаму калектыву поспехаў у рабоце на карысць нашай вялікай Радзімы».

Лепшы навалаадбойшчык камбіната «Тулавугаль» (шахта № 19 трэста «Шчокінвугаль») Іван Пецінаў—ініцыятар соцыялістычнага спаборніцтва навалаадбойшчыкаў. Ён штомесячна выконвае па 1,5—2 нормы. Іван Пецінаў узнагароджан ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцягу.

Фото В. Каршакова. (Фотахроніка ТАСС).

АДПЛАТА

Калі ўрываешся ў сяло
З сябрамі, а яно дыміцца,—
Нянавісць? Скажам проста: злосць
Не дазваляе супыніцца.
Яе памеры — акіян.
Загад: на мушку ўсіх забойцаў!
Бо там сям'я мая, твая
Ўжо тры гады без свету, сонца.
А дзеці стынуць пад акном
(Які з варожых рук спажытак?),—
Таму і куляй, і штыком
Частуем досыта бандытаў.
Вітаюць нахаду цябе,
Бадзёрасць воклічамі: — Нашы...
Мы-ж прысягнулі барацьбе
Крывёю, мужнасцю, бясстрашшам.
Пакуль прад намі не ўпадзе
У нябыт апошні труп чужынца,
Пакуль не прыдзе светлы дзень,—
Не маем права супыніцца.

Паўлюк ПРАНУЗА.

Дзеючая армія.

Старэйшы кампазітар Беларусі

Уся музычная грамадскасць Беларусі нядаўна адзначала 75-годдзе са дня нараджэння і 55-годдзе творчай дзейнасці вядомага кампазітара Нікалая Нікалаевіча Чуркіна.

Усебаковае веданне народнага музычнага мастацтва дало магчымасць Чуркіну стварыць музычныя рэчы глыбока нацыянальнага характару, прасякнутыя паэзіяй народнага быту і вобразамі цудоўнай беларускай прыроды. Улюбёны ў сваю работу, Нікалай Нікалаевіч і сёння, не гледзячы на свой 75-гадовы ўзрост, працуе з той-жа энергіяй і энтузіязмам, як і многа год таму назад.

Яшчэ з 900-х гадоў разгарнулася творчая дзейнасць кампазітара і яго плённая работа як фальклярыста, збіраценя народнай беларускай песні.

Да Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі Чуркін, галоўным чынам, займаўся запісам народнай песні і танцаў. Ён сабраў каля двух тысяч песень, прапагандыруючы іх сярод шырокіх мас насельніцтва. Пасля Кастрычніка Н. Н. Чуркін упорна працаваў ва ўсіх галінах музычнай творчасці.

Адзін з першых твораў кампазітара на рэволюцыйную тэматыку гэта—опера «Вызваленая праца». Сюжэтная ідэя оперы — радасць вызваленай працы і пагібель цёмных сіл, якія парадзілі эксплаатацыю і прыгнёт.

Пасля гэтага ён напісаў вельмі ўдалую сімфаніэту «Беларускія малюнкі». Сімфаніэта хвалюе сваёй непасрэднасцю, яскравасцю і цеплынёй пачуццяў. Яна захапляе нас сваім ярка нацыянальным каларытам, вобразамі беларускай прыроды. З гэткай-жа сілай гучыць «Калыханка» і сюіта на народныя тэмы для струннага квартэта.

Адначасова з гэтым з-пад пяра кампазітара з'яўляюцца яго лепшыя вакальныя творы: поўная пафасу балада для баса з сімфанічным аркестрам: «Хто гаворыць, што Ленін памёр», песня аб Сталіне, якая была прэміравана, і рад глыбокіх па сваёй лірычнай непасрэднасці рамансаў і дуэтаў.

Пасля доўгага перапынку, праз 15 год, у 1938 годзе, Чуркін зноў вяртаецца да жанру оперы, па гэты раз да жанру камічнай оперы на сучасную калгасную тэматыку. Камічная опера «Кок-сагыз» была ім напісана па ініцыятыве калектыва мастацкай самадзейнасці сельскагаспадарчай акадэміі ў Горках. Гэты твор расказвае слухачу аб вялікай рабоце перадавых калгаснікаў над павышэннем ураджаю і па ўкараненню ў Беларусі новай сельскагаспадарчай культуры—кок-сагыза.

Жывая і цікавая музыка да гэтай камічнай оперы глыбока прасякнута народнымі песнямі і танцамі, гэта—сапраўды народны спектакль.

Нікалай Нікалаевіч Чуркін удзельнічаў у дэкадзе беларускага мастацтва ў Маскве. Аркестр цымбалістаў на заключным канцэрце выконваў яго сімфаніэту.

З самага пачатку Айчыннай вайны Нікалай Нікалаевіч узняў свой гнеўны голас супроць подлых нямецка-фашысцкіх захопнікаў, якія пасягнулі на свабоду нашага народа, на жыццё нашых дзяцей, на нашу высокую культуру і мастацтва.

У часе вайны кампазітар апрацаваў звыш 100 беларускіх і другіх песень, напісаў некалькі вакальных цыклаў, паходных маршаў для духавога аркестра, сюіту для сімфанічнага аркестра і некалькі фортэпіянных п'ес.

Сёння музыка Чуркіна гучыць яшчэ паўней і гучней. У гэтай музыцы выказаны думкі і пачуцці, якімі жыве ўся наша краіна.

Мы жадаем нашаму юбіляру многа год жыцця і новых творчых поспехаў.

Б. СМОЛЬСКІ.

Да пытання вытворчасці тавараў шырокага спажывання

В. ВЫХАДЦАЎ,
народны камісар гандлю БССР

Да вайны мясцовая прамысловасць і промкааперацыя займалі ў народнай гаспадарцы БССР значнае месца. У 1940 годзе прадукцыя гэтых галін народнай гаспадаркі складала амаль 1 мільярд рублёў у нязменных цэнах. Гандлёвыя арганізацыі атрымалі прадукцыі на суму да 800 мільёнаў рублёў, што складала 13,5 процанта ў рознічным таваразвароце рэспублікі.

У вызваленых раёнах Беларусі, абрабаваных і разбураных нямецкімі акупантамі, з усёй вастрынёй паўстала пытанне аб аднаўленні мясцовай прамысловасці і промкааперацыі.

Старшыня Соўнаркома БССР тав. Панамарэнка ў сваім дакладзе на 6-й сесіі Вярхоўнага Совета БССР паставіў адной з важнейшых задач «усямернае развіццё вытворчасці тавараў шырокага спажывання на базе мясцовай сыравіны, развіваючы і выкарыстоўваючы для гэтай мэты мясцовую прамысловасць, саматужныя майстэрні і арцелі для задавальнення неадкладных патрэб насельніцтва, разоранага і абрабаванага немцамі і не маючага неабходных рэчаў хатняга ўжытку».

У першым квартале 1944 года ў вызваленыя раёны было завезена тавараў на 38,7 мільёна рублёў. Прадпрыемствы-ж мясцовай прамысловасці і промкааперацыі пакуль даюць нязначную колькасць тавараў шырокага спажывання, неабходных для насельніцтва. Удзельная вага тавараў у таваразвароце першага квартала склала ўсяго толькі 1,2 процанта.

Вельмі абмежаваны асартымент прадукцыі. У першым квартале промкааперацыя перадала гандлёвым арганізацыям абутку на 59 тысяч рублёў, швейных вырабаў на 43 тысячы рублёў, ганчарнай пасуды—на 122 тысячы рублёў, вяроўкі гаспадарчай—на 94 тысячы рублёў, вугалю—на 20 тысяч рублёў, калёснай мазі і дзёгцю—на 17 тысяч рублёў, іншых тавараў—на 52 тысячы рублёў. Вось і ўсё. Вельмі мала атрымалі гандлёвыя арганізацыі мэблі, скабяных тавараў, трыкатажу, дзіцячых цацак, гаспадарчай пасуды.

Трэба сказаць, што Белкаапромсовет будуе свае вытворчыя планы, галоўным чынам, на выкарыстанні завознай сыравіны і вельмі мала надае ўвагі вытворчасці тавараў з мясцовых рэсурсаў. Да 80 процантаў рабочых гэтай сістэмы заняты ў двух галінах вытворчасці — швейнай і абутковай, якія працуюць у асноўным на цэнтралізаванай сыравіне, і толькі 20 процантаў рабочых заняты ў другой вытворчасці.

Мясцовая прамысловасць Наркаммясцпрома выпусціла тавараў на 240 тысяч рублёў. План выконваецца за лік рамонту металавырабаў, але не за лік выпуску тавараў шырокага спажывання. Так, у першым квартале праграма па вытворчасці цвікоў выканана толькі на 18 процантаў, скабяных вырабаў—на 20 процантаў, сталоў—на 22 процанты, мыла гаспадарчага—на 8 проц.

Зусім нездавальняюча рэалізуецца цэнтралізаваны фонд сыравіны для вытворчасці тавараў шырокага спажывання.

Сыравіна, якая ёсць у наяўнасці, выкарыстоўваецца недастаткова. З наяўнай сыравіны можна было-б даць рынку тавараў на суму да 600 тысяч рублёў. Калі яшчэ да гэтага дадаць вялікую колькасць белай бляхі ў выглядзе тары і жалезны лом, дык гэтую суму можна значна павялічыць.

На нізкім узроўні знаходзіцца якасць вырабаў. Нават прадстаўленыя на выстаўцы вырабаў шырспажыву лічыльнікі пакарабаціліся, вушаты з дрэннымі ручкамі, сіты змацаваны дротам, канцы якога тырчаць і раняць рукі.

Для разгортвання вытворчасці тавараў шырспажыву Дзяржплану БССР неабходна будзе сумесна з кіраўнікамі мясцовай прамысловасці і промкааперацыі ў бліжэйшы час зацвердзіць план валавай прадукцыі па таварах шырокага спажывання на 1944 год і вызначыць суму рыначнага фонда. Неабходна вызначыць парадак і тэрміны заключэння дагавароў паміж прамысловымі прадпрыемствамі і гандлёвымі арганізацыямі па рэалізацыі тавараў. Планы зацвярджаць у асартыментным разрэзе, лічачы выкананне не толькі ў сумарным выразу, але і ў асартыментным.

Асабліва важнае значэнне трэба надаць разгортванню надомніцтва. Трэба таксама неадкладна прыступіць да вытворчасці тавараў летняга асартыменту: абутку, галаўных убораў, прахладжальных напіткаў, а таксама тавараў, неабходных для забеспячэння уборачнай кампаніі (сярпы, косы). Неабходна прыняць захады да таго, каб задаволіць патрэбы ў такіх рэчах, як пасуда, мэбля, калёсная мазь, дзёгаць, вугаль, шкіпідар, трыкатажныя вырабы, а таксама цвікі, крэйда, вапна, чарапіца, цэгла.

Хуткае разгортванне мясцовай прамысловасці і промкааперацыі дасць магчымасць задаволіць патрэбы насельніцтва вызваленых раёнаў нашай рэспублікі.

Майскі план перавыканан

ГОРАД Н., 3 чэрвеня. (БЕЛТА). Калектыў завода, дзе дырэктарам тав. Гузераў, з чэсцю выканаў абавязацельствы, узятыя ў адказ на загад таварыша Сталіна. У маі на заводзе быў уведзены ў эксплаатацыю вядучы цэх — механічна-рамонтны. З першых дзён ён пачаў працаваць рытмічна, безупынна набіраючы тэмпы. У выніку, замест пяці аб'ектаў, выпушчана шэсць. Месячны план прадпрыемствам выканан на 120 працантаў.

Шырокай папулярнасцю на заводзе карыстаецца Дошка гонару перадавікоў, на якую штодзень заносяцца прозвішчы лепшых стаханаўцаў. На працягу мая з яе не сыходзілі імёны слесара Савіна, каменшчыка Грынько, штукатура Літвінавай.

ЗВЕННІ ВЫСОКАГА ЎРАДЖАЮ

ЛЁЗНА. **(Наш кар.).** Комсамольцы і несаюзная моладзь калгаса «Пражэктар», Лёзненскага раёна, у пачатку вясны звярнуліся да ўсёй моладзі вызваленых раёнаў Віцебскай вобласці з заклікам стварыць комсамольска-маладзёжныя звенні высокага ўраджаю. Першымі адгукнуліся на гэты заклік маладыя калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Пуцілавец». Было створана комсамольска-маладзёжнае звяно. Яно паставіла задачай атрымаць 1.000 пудоў бульбы і 90 пудоў ячменю з гектара. За гэта-ж змагаюцца маладыя калгаснікі комсамольска-маладзёжнага звяна калгаса імені Сталіна, Мехаўскага раёна. Звеннявой у іх Вера Сямёнава. Комсамольцы і ўся моладзь не шкадуюць сіл, каб лепшай апрацоўкай зямлі, лепшым доглядам пасеваў дабіцца высокага ўраджаю.

АДНАЎЛЕННЕ РЫБНАЙ ГАСПАДАРКІ

У вызваленых раёнах Віцебскай вобласці шырока разгарнулася работа па аднаўленню рыбнай гаспадаркі. Адной з першых распачала лоў рыбы брыгада пад кіраўніцтвам тав. Лябёдка. Пачынаючы з красавіка, рыбакі гэтай брыгады ўжо вылавілі каля 7 цэнтнераў рыбы.

Зараз трэст еднае 4 дзяржаўныя і 2 калгасныя рыбалоўныя брыгады.

Апрача таго, на рыбных промыслах Мехаўскага і Гарадоцкага раёнаў працуюць 5 рыбалоўных брыгад Белкаапсаюза. Іх веснавы лоў складае 72 цэнтнеры.

ШКОЛЫ НА ВЫЗВАЛЕНАЙ ЗЯМЛІ

ЛОЕЎ. 34 школы, у тым ліку 8 няпоўных і адна поўная сярэдняя, адкрыты ў Лоеўскім раёне пасля вызвалення ад нямецкіх звяроў. У раёне адкрыты 13 хатчытален і Дом соцыялістычнай культуры.

У ФОНД АБАРОНЫ

Рабочыя, служачыя і калгаснікі вызваленых сельсоветаў Полацкага раёна ўнеслі ў фонд абароны Радзімы каля 70.000 рублёў. Апрача таго, для дзяцей-сірот сабрана 8.000 рублёў.

Войскі саюзнікаў высадзіліся на паўночным узбярэжжы Францыі

Загад генерала Эйзенхауэра

ЛОНДАН, 6 чэрвеня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, кожнаму салдату войск саюзнікаў быў уручаны перад аперацыяй утаржэння загад генерала Эйзенхауэра. У загадзе гаворыцца:

«Салдаты, матросы і лётчыкі экспедыцыйных сіл саюзнікаў! Вы знаходзіцеся напярэдадні ўступлення ў вялікі крыжовы паход, да якога мы імкнуліся гэтыя доўгія месяцы. Позіркі ўсяго свету накіраваны да вас. Надзеі і малітвы свабодалюбівых людзей ва ўсім свеце спадарожнічаюць вам. Разам з нашымі доблеснымі саюзнікамі і сабратамі па зброі на другіх франтах, вы ажыццявіце разгром нямецкай ваеннай машыны, пазбавіце ад нацысцкай тыраніі прыгнечаныя народы Еўропы і забяспечыце нам бяспеку ў свабодным свеце.

Ваша задача будзе не лёгкая. Вораг добра абучаны, добра аснашчоны і загартаваны ў баях. Ён будзе ярасна біцца. Але мы жывём у 1944 годзе. Многае адбылося з таго часу, як нацысты атрымлівалі перамогі ў 1940 і 1941 гадах. Аб'яднаныя Нацыі панеслі немцам вялікія паражэнні ў адкрытых баях твар да твару. Наша паветранае наступленне сур'ёзна скараціла іх сілы ў паветры і іх здольнасць весці вайну на сушы. Наш унутраны фронт даў нам вялікую перавагу ў галіне ўзбраення і боепрыпасаў і прадаставіў у наша распараджэнне вялікія рэзервы абучаных салдат. Становішча змянілася. Свабодныя людзі ва ўсім свеце разам ідуць да перамогі. Я зусім упэўнен у вашай храбрасці, аддансці абавязку і баявым майстэрстве. Мы не згадзімся ні на што меншае, чым поўная перамога.

Жадаю ўдачы! І няхай будзе благаславенне ўсемагутнага Бога над гэтым вялікім і ўзвышаным пачынаннем!».

Загад быў раздапы ўдзельнікам утаржэння пасля пасадкі на караблі. Ён быў зачытаны камандзірамі ўсім іншым байцам экспедыцыйных часцей.

Выступленне генерала Эйзенхауэра па радыё

ЛОНДАН, 6 чэрвеня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, генерал Эйзенхауэр, выступаючы са зваротам да Еўропы і да ўсяго свету, які перадаваўся праз брытанскую радыёвяшчальную карпарацыю, заявіў: «Высадка ўяўляе сабою частку ўзгодненага плана вызвалення Еўропы сумесна з нашымі рускімі саюзнікамі. Тыя, хто супрацоўнічаў з ворагам, будуць удалены».

Становішча ў раёне высадкі войск саюзнікаў

ЛОНДАН, 6 чэрвеня. (ТАСС). Ваенныя карэспандэнты паведамляюць наступныя падрабязнасці высадкі войск саюзнікаў у Паўночнай Францыі. Высадка войск пачалася паміж 6 і 8 гадзінамі раніцы. Першыя паведамленні маюць спрыяльны характар. Англійскія тральшчыкі ачысцілі ад мін на шырокім фронце подступы да французскага ўзбярэжжа, што зрабіла магчымым абстрэл узбярэжжа караблямі ваенна-марскога флота. Затым авіяцыя саюзнікаў і караблі ўсялякіх тыпаў пачалі бамбардыроўку і абстрэл германскіх берагавых умацаванняў і артылерыйскіх пазіцый. У гэтых аперацыях удзельнічалі злучэнні брытанскага і амерыканскага флотаў. У сярэднім на два амерыканскія караблі прыходзілася тры англійскія. Колькасць уведзенай у дзеянне авіяцыі перавышае ўсё, што мела месца да гэтага часу. У паветры стаяў несціхаючы рокат тысяч самалётаў, якія ляцелі з грузам бомб ці з дэсантнымі войскамі ў напрамку да ўзбярэжжа. Англійскія лётчыкі, вяртаючыся з чарговага рэйса, сустрэлі гіганцкі паветраны флот амерыканскіх «Лятаючых крэпасцей», якія накіроўваліся да французскага ўзбярэжжа. Самалёты, якія перавозілі авіядэсантныя часці, вялі на буксіры планеры з войскамі.

ЛОНДАН, 6 чэрвеня. (ТАСС). Ваенны аглядальнік агенцтва Рэйтэр перадаў наступныя весткі аб ходзе ваенных дзеянняў на ўзбярэжжы Паўночнай Францыі да сярэдзіны дня 6 чэрвеня: «Аперацыі, як бачна, разгортваюцца спрыяльна. Германская авіяцыя пакуль яшчэ не з'яўлялася вялікімі сіламі. Я праляцеў многа міль над французскай тэрыторыяй углыб краіны, але не бачыў германскіх танкавых дывізій, якія-б рухаліся да месц высадкі. У паветры знаходзілася велізарная колькасць самалётаў саюзнікаў».

ЛОНДАН, 6 чэрвеня. (ТАСС). Штаб Вярхоўнага Камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў паведамляе, што звыш 640 марскіх гармат калібра ад 4 да 16 дзюймаў абстрэльваюць бераг і апорныя пункты праціўніка, падтрымліваючы дзеянні наземных войск саюзнікаў.

Італьянскі кароль адрокся ад прастола

АЛЖЫР, 5 чэрвеня. (ТАСС). Радыё Бары паведаміла сёння, што італьянскі кароль Віктар Эмануіл адрокся ад прастола ў карысць свайго сына, прынца П'емонцкага.

Выступленне прэм'ер-міністра Чэрчыля

ЛОНДАН, 6 чэрвеня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што прэм'ер-міністр Чэрчыль выступіў сёння ў палаце абшчын. Зрабіўшы агляд ваенных аперацый саюзнікаў у Італіі, Чэрчыль заявіў, што на працягу ночы і раніцой 6 чэрвеня высаджаны першыя вялікія дэсанты саюзнікаў на еўрапейскім кантыненце. Велізарная армада, якая налічвае да 4.000 караблёў, перасекла Ла-Манш. Па словах Чэрчыля, агонь нямецкіх берагавых батарэй у значнай ступені падаўлены. Перашкоды на моры аказаліся не такімі ўжо цяжкімі, як гэтага баяліся. «Ужо ёсць надзея на тое,—сказаў Чэрчыль,—што дасягнута сапраўды тактычная раптоўнасць».

Англа-амерыканскія войскі дзейнічаюць пры падтрымцы прыкладна 11.000 самалётаў першай лініі, якія можна кідаць у бой па меры неабходнасці.

Чэрчыль заявіў, што за лініямі праціўніка паспяхова ажыццёўлена масавая высадка паветраных дэсантаў. У розных пунктах узбярэжжа адбываецца высадка марскіх дэсантаў.

«Да гэтага часу,—сказаў Чэрчыль,—камандзіры, занятыя ў аперацыях, паведамляюць, што ўсё ідзе згодна плана. Гэта гіганцкая аперацыя, несумненна, з'яўляецца самай складанай і цяжкай у параўнанні з тым, што калі-небудзь мела месца».

«Мы спадзяемся, — працягваў Чэрчыль,—паднесці ворагу паслядоўны рад сюрпрызаў у ходзе баёў. Маштабы бітвы і яе інтэнсіўнасць будуць увесь час узрастаць на працягу наступных некалькіх тыдняў. Я не буду спрабаваць, — сказаў Чэрчыль,—рабіць меркаванні па поваду ходу аперацый. Аднак, я магу сказаць, што ва ўсіх саюзных арміях пануе поўнае адзінства. Мы і нашы амерыканскія прыяцелі згуртаваны брацтвам па зброі. Баявы дух войск, як я меў выпадак наглядаць асабіста пры пасадцы на судны за апошнія некалькі дзён, цудоўны».

Чэрчыль указаў, што сёння пазней ён паведаміць далейшыя навіны.

Уінстон Чэрчыль аб ходзе ваенных аперацый

ЛОНДАН, 6 чэрвеня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што ў сваёй другой заяве, зробленай у палаце абшчын сёння ўвечары, Чэрчыль сказаў:

«Я магу заявіць у палаце абшчын, што гэта аперацыя разгортваецца зусім здавальняюча. Многія небяспекі і цяжкасці, якія мінулай ноччу здаваліся выключна грознымі, цяпер засталіся ззаду. Пераход па моры быў ажыццёўлены са значна меншымі стратамі, чым мы меркавалі. Супраціўленне берагавой артылерыі было ў значнай ступені паслаблена ў выніку бамбардыровак, праведзеных нашай авіяцыяй, а агонь нашых караблёў хутка зменшыў агонь варожых батарэй да такіх маштабаў, што ён ужо не перашкаджаў выкананню нашай задачы.

Высадка войск на шырокім фронце—англійскіх, амерыканскіх і саюзных (я не буду прыводзіць спіс нацыянальнасцей або краін, якія яны прадстаўлялі) — аказалася эфектыўнай, і нашы войскі ў некаторых выпадках праніклі на некалькі міль углыб краіны. На шырокім фронце створаны апорныя пункты.

Выдатнай аперацыяй з'явілася высадка нашых авіядэсантных часцей, якія па колькасці, несумненна, перавышалі ўсё, што да гэтага часу было вядома ў свеце.

Гэта высадка была праведзена з выключна малымі стратамі і вялікай дакладнасцю. Яна выклікала асаблівы непакой з прычыны асаблівых умоў бачнасці ў вельмі абмежаваны перыяд, якраз перад світаннем.

Зусім магчыма, што ў апошнюю хвіліну магло здарыцца штонебудзь такое, што пазбавіла-б авіядэсантныя войскі магчымасці выканаць іх ролю. Трэба было ісці на вельмі вялікую рызыку ў сувязі з метэаралагічнымі ўмовамі, але храбрасць генерала Эйзенхауэра вызначыла рашэнні, якія належыла прыняць ва ўсіх гэтых выключна цяжкіх і не падлягаўшых кантролю пытаннях.

Авіядэсантныя войскі трывала замацаваліся, а высадкі былі праведзены з меншымі стратамі, чым мы чакалі,—са значна меншымі. У розных пунктах працягваюцца баі. Мы захапілі некалькі мастоў, якія маюць значэнне і не ўзарваны праціўнікам. Бой працягваецца ў горадзе Кан—у глыбіні краіны. Аднак усе гэтыя падзеі, якія складаюць вельмі каштоўны першы крок,—жыццёва важны і неабходны першы крок—яшчэ не даюць ніякіх указанняў адносна магчымага развіцця баёў у бліжэйшыя дні і тыдні, таму што праціўнік цяпер, магчыма, пастараецца сканцэнтраваць сілы ў гэтым раёне. У гэтым выпадку хутка пачнуцца жорсткія баі, якія будуць працягвацца бесперапынна, у залежнасці ад таго, наколькі хутка мы зможам перакідваць свае войскі, а праціўнік — падцягваць свежыя рэзервы. Такім чынам, мы ўступаем у надзвычай сур'ёзны перыяд і мы ўступаем у яго разам з нашымі вялікімі саюзнікамі, з чыстым сэрцам і ў добрай дружбе».

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

АТ00155.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: гор. Гомель, вул. Вароўская, 10.